

**Postanowienie z dnia 12 czerwca 1997 r.
I PKN 213/97**

Żądanie udzielenia urlopu uzupełniającego w określonym wymiarze i w określonym czasie, choćby było połączone z żądaniem "ustalenia przysługiwania prawa do urlopu uzupełniającego", jest powództwem o świadczenie w rozumieniu art. 393 pkt 1 KPC. Podstawę do ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia stanowi wynagrodzenie za okres urlopu.

Przewodniczący SSN: Walerian Sanetra, Sędziowie SN: Kazimierz Jaśkowski, Jadwiga Skibińska-Adamowicz (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 1997 r. sprawy z powództwa Jerzego S. przeciwko Zespołowi Szkół Elektronicznych i Ogólnokształcących w P. o ustalenie prawa do urlopu uzupełniającego, na skutek kasacji powoda od postanowienia Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyśle z dnia 22 listopada 1996 r. [...]

p o s t a n a w i ł :

o d r z u c i ć kasację.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 19 września 1996 r. Sąd Rejonowy w Przemyśle ustalił, że powodowi Jerzemu S. przysługuje prawo do urlopu uzupełniającego za rok 1996 w wymiarze 2 tygodni, przy czym pracodawca powinien udzielić urlopu w terminie od 13 do 26 października 1996 r. Poza tym Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w sprawie w części dotyczącej ustalenia prawa do urlopu uzupełniającego za rok 1995 w wymiarze 6 tygodni.

Sąd I instancji ustalił, że powód jest zatrudniony od 1 września 1984 r. w Zespole szkół Elektronicznych i Ogólnokształcących w P. w charakterze nauczyciela. W okresie od 1 lipca 1994 r. do 30 czerwca 1995 r. korzystał z płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, a od 1 lipca 1995 r. nieprzerwanie do 20 czerwca 1996 r. ze zwolnienia lekarskiego. Pismem z dnia 7 czerwca 1996 r. powód zwrócił się do dyrektora pozwanego Zespołu Szkół o udzielenie mu urlopu wypoczynkowego uzupełniającego w wymiarze 6 tygodni za rok 1995 i w wymiarze 2 tygodni za rok 1996, na które otrzymał odpowiedź, że urlop za rok 1995 zostanie mu udzielony, natomiast urlop za rok 1996 powód wykorzysta w całości w okresie ferii letnich. W związku z tym, w toku postępowania, powód cofnął pozew w zakresie urlopu uzupełniającego za rok 1995, a Sąd Rejonowy umorzył w tej części postępowanie w sprawie. Gdy chodzi o urlop uzupełniający za rok 1996, Sąd Rejonowy powołał się na art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 3, poz. 19 ze zm.) i uznał, że powodowi przysługuje powyższy urlop. W myśl bowiem wymienionego przepisu nauczycielowi przysługuje urlop uzupełniający w wymiarze do 8 tygodni w razie niewykorzystania

urlopu wypoczynkowego w całości lub części w okresie ferii szkolnych z powodu niezdolności do pracy wywołanej chorobą.

Sąd Wojewódzki w Przemyślu, rozpoznając sprawę na skutek apelacji strony pozwanej, zmienił w ten sposób zaskarżony wyrok, że oddalił powództwo. Zdaniem Sądu II instancji prawidłowa interpretacja art. 66 ust. 1 Karty Nauczyciela prowadzi do wniosku, że w razie niewykorzystania przez nauczyciela urlopu wypoczynkowego w całości lub części w okresie ferii, przysługuje mu urlop uzupełniający do 8 tygodni, a nie do pełnego wymiaru. Kalendarz roku szkolnego 1995/96 obowiązujący u strony pozwanej przewidywał urlop wypoczynkowy w czasie ferii w wymiarze 12 tygodni, natomiast powód wykorzystał w okresie ferii letnich 10 tygodni urlopu wypoczynkowego, zatem nie ma prawa do urlopu uzupełniającego za rok 1996. Ponadto niedopuszczalne było wskazanie przez Sąd Rejonowy w zaskarżonym orzeczeniu terminu wykorzystania urlopu, gdyż ta sprawa należy do kompetencji pracodawcy.

Od wyroku Sądu Wojewódzkiego powód złożył kasację, w której zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 64 i art. 66 ustawy Karta Nauczyciela. Według powoda punktem wyjścia w sprawie jest stwierdzenie, że intencją ustawodawcy nie jest pozbawienie nauczyciela prawa do urlopu bądź jego części. Dlatego ograniczenie prawa do 8 tygodni urlopu uzupełniającego oznacza jedynie to, że ten urlop uzupełniający nie może przekroczyć 8 tygodni. Skoro więc w roku szkolnym 1995/96 powód wykorzystał 10 tygodni urlopu (z przysługujących mu 12 tygodni), ma prawo do urlopu uzupełniającego w wymiarze 2 tygodni, gdyż ten wymiar nie przekracza 8 tygodni. Przepis art. 66 ust. 1 Karty Nauczyciela określa górną granicę urlopu uzupełniającego na wypadek, gdyby urlop wypoczynkowy nie został w części wykorzystany. W konkluzji powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku (ewentualnie o jego zmianę) i "utrzymanie w mocy wyroku Sądu Rejonowego... w zakresie uprawnień powoda wynikających z art. 66 Karty Nauczyciela".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żądanie powoda związane z urlopem uzupełniającym za rok szkolny 1995/96 zostało sformułowane jako żądanie "ustalenia przysługiwania urlopu uzupełniającego za rok 1996 w wymiarze 2 tygodni, z zaznaczeniem, że powinien on być udzielony od 13 do 26.10.1996 r." [...]. Mimo więc określenia przez powoda, że chodzi mu o "ustalenie przysługiwania urlopu uzupełniającego", nie jest to powództwo o ustalenie (art. 189 KPC), lecz powództwo o świadczenie. Wskazuje na to rozwinięcie żądania i jego istota. Powód domaga się bowiem przyznania urlopu uzupełniającego w wymiarze 2 tygodni w czasie od 13 do 26 października 1996 r., czyli określonego świadczenia. W tej sytuacji złożona przez niego kasacja wymaga rozważenia z punktu widzenia ograniczeń przedmiotowych ustanowionych w art. 393 KPC.

W myśl wskazanego przepisu kasacja nie przysługuje między innymi w sprawach o świadczenia, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięć tysięcy złotych (pkt 1). Wprawdzie Sądy obu instancji nie zajmowały się ustaleniem wartości przedmiotu sporu i wartości przedmiotu zaskarżenia, uznając, że przedmiotem sprawy jest powództwo o ustalenie prawa, jednak jest niewątpliwe, że w rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wyższa niż pięć tysięcy złotych. Z decyzji strony pozwanej z dnia 25 marca 1997 r., ustalającej wynagrodzenie powoda,

wynika bowiem, że poczynając od dnia 1 kwietnia 1997 r. wynosi ono 757 zł miesięcznie, przedtem zaś było jeszcze niższe.

Zdaniem składu Sądu Najwyższego rozpoznającego przedmiotową kasację w sprawie o przyznanie urlopu w określonym wymiarze i w określonym terminie wynagrodzenie za pracę stanowi podstawę ustalenia wartości przedmiotu sporu i wartości przedmiotu zaskarżenia. Powyższy pogląd jest uzasadniony regulacją zawartą w Kodeksie pracy. W razie bowiem niewykorzystania urlopu wypoczynkowego w całości lub w części z przyczyn wskazanych w Kodeksie pracy, pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny obliczony na podstawie wynagrodzenia za pracę (art. 171 KP). Również za czas urlopu przysługuje pracownikowi wynagrodzenie, jakie otrzymałby, gdyby pracował (art. 152 § 1 KP). Wreszcie, w razie śmierci pracownika prawo do nie wykorzystanego w naturze urlopu wypoczynkowego przekształca się w ekwiwalent pieniężny i wchodzi w skład spadku po zmarłym pracowniku.

Skoro więc powód wystąpił z powództwem o świadczenie, a wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięć tysięcy złotych, jego kasacja jest niedopuszczalna z mocy art. 393 pkt 1 KPC. Z tego względu na podstawie art. 393⁸ § 1 w związku z art. 393⁵ KPC Sąd Najwyższy wydał postanowienie o jej odrzuceniu.

Notka

Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w **postanowieniu z dnia 10 kwietnia 1997 r., I PKN 112/97 (OSNAPiUS 1998 nr 4 poz. 116)**, w którym stwierdził, że wartość roszczenia o udzielenie urlopu wypoczynkowego wyznaczona jest przez wysokość wynagrodzenia urlopowego.

=====